

hvorledes der i sin Tid blev gjort et stort Numer af den ny Fæstelov, som jeg dog tror, man næsten hellere maatte have undværet.

Ordføreren for Forslagsstillerne

(Leth): Det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgtres (Clausen) læser Lovforslagets § 2 paa en anden Maade end den, hvorpaa den efter Forslagsstillerens Mening bør opfattes. Hvad der staar i en Adresse, som underskrives af Tusinder angaaende en Enkelthed i et Lovforslag, beror paa den, der har konciperet Adressen, og kan ikke censureres af de mange Tusinder, der have underskrevet den. De slutte sig kun til Tanken deri. Det ærede Medlem synes at have en vis Force i at udmale Stræmmebilleder og i saa Henseende at have en temmelig levende Fantasi. Han talte om kostbare Processer, som Godsejeren vil kunne paaføre. Sejeren, naar han er gjevstridig og deslige. Men gennem den Virksomhed, som i Lovforslaget er tillagt Synsmændene, er jo enhver Process udelukket, saa at hvad det ærede Medlem i den Retning anførte, har med hans Tilladelse intet Steds hjemme. Jeg tillader mig at sige det samme om det Stræmmebillede, han søgte at udmale i anden Retning. Det ærede Medlem mente, at dette Lovforslag ikke er saa tilfredsstillende, som det kunde blive. Deri gav jeg ham paa Forhaand Ret i mit første Foredrag, idet jeg sagde, at det vilde være ønskeligt, om man kunde have faaet en mere udvidet Fæstepligt over for disse Huse. Men naar man nu ikke kan opnaa det, vil det dog altid være heldigt, om man kan opnaa et virkeligt Resultat, selv om det ikke bliver saa stort, som man kunde have ønsket. Naar man nøjes med mindre, end man egentlig kunde have ønsket, saa kommer det efter min Mening i høj Grad an paa, om man har betalt noget for dette mindre, om man har maattet give Bederlag derfor eller ikke. Jeg kunde, om jeg vilde, bebrejde det ærede Medlem, at de Forslag, han og hans Meningsfæller førte igennem i forrige Samling, synes at være af en saadan Bestaaffenhed, at der er givet meget for meget for at faa dem; det er i det mindste min Mening, og det er manges Mening. Her tilbydes intet Bederlag; der renonceres ikke paa noget som helst. Det er en rent statsøkonomisk eller nationaløkonomisk, eller som det ærede Medlem siger, agronomisk Forholdsregel, som vil være til Gavn for alle dem, Forslaget angaar. Hvorfor saa slaa saa store Brød op? Det synes i det mindste efter den Stilling, som navnlig Medlemmer af

Højre i Begyndelsen indtog til Forslaget i det i forrige Samling nedsatte Udvalg, at som Forslaget nu er affattet — og det forelaa paa omtrent lignende Maade for Udvalget — vil det kunne føres igennem uden nogen Modstand fra den Side. Jeg tror, at det vil være et Gode, selv om man ikke faar alt, hvad man kunde ønske; thi ved at faa dette gennemført har man opnaaet meget og vel at mærke, man har intet betalt derfor, har intet Bederlag givet, har ikke renonceret paa noget eller paalagt Statter eller deslige for at opnaa det, her er Tale om. Jeg kan nøjes med smaa Skridt fremad; et lille Skridt fremad er efter min Mening allerede en Begyndelse til at komme videre, vel at mærke, naar man ikke for at kunne gøre dette Skridt giver et Bederlag, som tilfidesætter andre Interesser. Men her er ikke Tale om noget Bederlag; der hydes hverken Regeringen eller nogen som helst anden noget Bederlag for at tage dette Lovforslag, og naar saa er, forekommer det mig, at det ærede Medlem vilde gøre bedst mod Befolkningen, naar han ikke spændte Ben for Lovforslaget ved at indpode saadanne Bestemmelser deri, om hvilke han ved, at de ville være absolute Hindringer for dets Fremme, og det ved det ærede Medlem, thi det er prøvet i Landstinget.

Clausen: Maa jeg gøre en kort Bemærkning?

Første Viceformand (Bojsen): For en kort Bemærkning har Folketingsmanden for Maribo Amts 4de Valgtres Ordet.

Clausen: Det kan naturligvis ikke falde mig ind at diskutere med det ærede Medlem, hvad der er givet for de Lovforslag, der ere vedtagne i Hjør; thi han har aabenbart ikke forstaaet, hvad de Lovforslag, der bleve vedtagne i Hjør, indbragte, og hvor der mangler Forstaaelse, er enhver Diskussion afstaaen.

Da ingen yderligere begærede Ordet, var Forhandlingen sluttet.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Ordføreren for Forslagsstillerne (Leth): Dette Lovforslag var sidste Gang